

Lausunto Outokumpu Chrome Oy Kemin kaivoksen Pohjois-Suomen Aluehallintovirastolle jättämään ympäristölupahakemukseen koskien Kemin kaivoksen toiminnan olennaista muuttamista, kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa ja toiminnan aloittamista muutoksenhausta huolimatta sekä valmistelulupaa, Keminmaan

Lupajaosto 15.05.2025 § 56

Valmistelu

Ympäristöpäällikkö Risto Pöykiö

Outokumpu Chrome Oy Kemin kaivos on jättänyt Pohjois-Suomen Aluehallintovirastolle (PSAVI) ympäristölupahakemuksen koskien kaivoksen olennaista muuttamista, kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman hyväksymistä ja toiminnan aloittamista muutoksenhausta huolimatta sekä valmistelulupaa.

Lupaa haetaan kokonaislouhintamäärän nostoon nykyisestä 3 700 000 tonnista vuodessa 4 700 000 tonniin vuodessa, louhintamenetelmän muutokseen siten, että nykyisen pengerlouhintamenetelmän rinnalla käytetään sorroslouhintamenetelmää (SLC), joka mahdollistaa paremman kromin saannin mineraalisäteilystä.

Kaivosaluetta laajennetaan maanalaisen kaivoksen malmioiden syvyysjatkkeiden hyödyntämiseksi Surmaojan, Nuottijärven, Elijärven, Pohjois-Viian ja Vianmaan malmioissa ja kaivostoiminnasta mahdollisesti aiheutuvien maanpintavaikutusten hallitsemiseksi.

Lupaa haetaan myös käytössä olevan rikastushiekka-altaan 7 korottamiseen nykyisestä NN+35,50 m tasosta sisäänpäin tasoon NN+47,50 m asti, jolloin rikastushiekan läjitystä voidaan jatkaa tämänhetkisen arvion mukaan vuoteen 2045 asti ja uusien maa-alueiden käyttöönotto tarve läjityksen osalta siirtyä tulevaan.

Louhintamäärän nosto kasvattaa myös rikasteiden ja rikastushiekan määrää nykyisestä 1,1 miljoonasta tonnista 1,6 miljoonaan tonniin vuodessa.

Lupaa haetaan myös Nuottijärven jäljellä olevan osan kuivattamiselle, jolla varmistetaan maanalaisen kaivoksen turvallisuus.

Lupaa haetaan myös kaivoksen laajennusalueella olevan luonnon-suojelualueen (noin 1 hehtaari) lakkauttamiseen.

Lupaa haetaan myös selkeytysaltaiden 4 ja 5 patojen korottamiselle nykyisestä HW-tasosta NN+23,00 m tasoon HW-tasoon NN+24,20 m, jolloin nykyinen tilavuus saadaan kaksinkertaistettua ja saadaan näin lisää vesivarastokapasiteettia sekä mahdollistetaan entistä hallitumpi vesien purku Iso-Ruonaojaan ja varaudutaan ilmastonmuutokseen.

Liitteenä olevasta hakemuksen tiedoksiantokuulutuksesta käy esille hakemuksen pääasiallinen sisältö.

Liitteenä on tiivistelmä selvityksestä nimeltä ”Kemin kaivoksen ympäristö- ja vesitalousluvan muutoshakemus – koonti nykytilasta, muutoksista ja niiden vaikutuksista”.

Liitteenä on valittuja kuvia ja taulukoita selvityksestä nimeltä ” Kemin kaivoksen ympäristö- ja vesitalousluvan muutoshakemus – koonti nykytilasta, muutoksista ja niiden vaikutuksista”.

Hakemusasiakirjat ovat nähtävillä sähköisenä Aluehallintoviraston osoitteessa <https://ylupa.avi.fi>. Useimpien asiakirjojen lukeminen edellyttää tunnistautumista.

Pohjois-Suomen Aluehallintovirasto pyytää hakemuksesta Kemin kaupungin (kaupunginhallitus) ja Kemin kaupungin ympäristön-suojeluviranomaisen (lupajaosto) lausuntoa. Lausunto tulee antaa 30.06.2025 mennessä.

Mikäli lausuntoa ei anneta, tulee siitä ilmoittaa Pohjois-Suomen Aluehallintoviraston kirjaamoon.

Lausunnossa tulee mainita asian diaarinumero PSAVI/2365/2024.

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Risto Pöykiö

Päätösehdotus

Kemin kaupungin lupajaosto, joka toimii Kemin kaupungin ympäristön-suojeluviranomaisena, antaa Pohjois-Suomen Aluehallintovirastolle alla olevan lausunnon ja esittää sitä edelleen kaupunginhallitukselle annettavaksi Kemin kaupungin lausuntona asiassa. Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Lausunto:

Kaivoksen yhteiskunnallinen merkittävyys mm. kromimalmin hyödyntämiseen liittyvän huoltovarmuuden kannalta on merkittävä. Tornion ferrokromitehtaan toiminta tukeutuu kaivoksen kromimalmiin.

Kaivos on myös merkittävä alueellinen ja paikallinen työllistäjä.

Kaivoksen tähän asti todennetut kromivarannot riittävät pitkälti tulevaisuuteen ja annettavassa ympäristölupapäätöksessä tulisi mahdollistaa kaivosta laajentamaan toimintaa ja lisäämään kokonaislouhintamäärää kaivoksen esittämällä tavalla.

Annettavassa ympäristölupapäätöksessä tulisi kuitenkin huomioida kaivoksen aiheuttamat ympäristövaikutukset ja lupamääräyksillä lieventää niiden vaikutusta samoin kuin määrätä tarkkailemaan vaikutuksia.

Kaivannaisjätteiden ympäristövaikutukset ovat paljolti riippuvaisia louhittavasta malmityypistä. Outokumpu Chrome Oy Kemin kaivos on malmityypiltään oksidimalmia, joten sen louhinnasta ja rikastuksesta ei aiheudu sulfidimalmikaivoksille tyypillisiä happamoitumisongelmia ja tästä johtuvia haitallisia vesistövaikutuksia.

Lupahakemuksen mukaan kaivoksen ympäristövaikutuksista on tehty lukuisia selvityksiä ja tutkimuksia. Kaivoksen ympäristövaikutuksia on käsitelty jopa väitöskirjoissa samoin kuin diplomitoissa. Kaikki nämä selvitykset ja tutkimukset sekä yliopistossa tehdyt opinnäytetyöt lisäävät tietoisuutta kaivoksen ympäristövaikutuksista, mutta osoittavat ennen kaikkea kaivoksen korkeata vastuuta ja halua kehittää ja ylläpitää ympäristön suojelemisen hyväksi tehtävää työtä.

Annettavassa lupapäätöksessä kaivoksen vuosiyhteenveto toiminnasta, päästöistä, jätteistä ja ympäristövaikutusten tarkkailusta tulisi määrätä

edelleenkin toimitettavaksi Kemin kaupungin ympäristöviranomaiselle. Nämä raportit tulisi tallentaa myös YLVA:aan, josta ne ovat valvontaviranomaisten saatavilla ajasta ja paikasta riippumatta.

Kaivannaisteollisuuteen kuuluu keskeisesti räjähdysaineiden käyttö. Annettavassa lupapäätöksessä tulisi kiinnittää erityistä huomiota räjähdysaineiden käytön ja varastoinnin sekä jätehuollon järjestämiseen siten, että ympäristöön sivukivikasoista päätyvä typpikuormitus olisi mahdollisimman vähäinen.

Sivukivikasojen maisemoinnissa tulisi välttää sivukivikasojen kaivamista ja liikuttelua sillä sen tiedetään aiheuttavan räjähdysaineista peräisin olevan typen mobilisoitumista.

Annettavassa lupapäätöksessä tulisi kiinnittää erityistä huomiota rikastushiekka-altaan turvallisuuden ylläpitämiseen ja säännölliseen tarkastamiseen mahdollisen patosortuman estämiseksi.

Annettavassa lupapäätöksessä tulisi kiinnittää huomioita myös rikastushiekka-altaan pölyämisen minimointiin.

Toiminnan laajentamisen myötä rikastushiekan määrä tulee kasvamaan nykyisestä 1,1 miljoonasta tonnista 1,6 miljoonan tonniin vuodessa. Ympäristölupapäätöksessä kaivos tulisi velvoittaa jatkamaan rikastushiekan hyötykäyttötutkimuksia jatkossakin.

Annettavassa ympäristölupapäätöksessä toiminnanharjoittaja tulisi määrätä tekemään edelleen selvityksiä rikastushiekan hyötykäytöstä.

Kaivoksen vakuudet tulisi saattaa vastaamaan muuttuneita jätemääriä.

Annettavassa ympäristölupapäätöksessä kaivos tulisi edelleen velvoittaa osallistumaan Kemin kaupungin ilmanlaadun yhteistarkkailuun ja nimenomaan ilman epäpuhtauksien mittaamiseen.

Ilmanlaadun yhteistarkkailusta ja sen sisällön on määrännyt Kemin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen (lupajaosto) ja näin on perusteltua olla jatkossakin.

Kemin ilmanlaadun yhteistarkkailu toteutetaan seuraavan kerran vuonna 2026 ja tämän jälkeen lainsäädännön (Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta 79/2017) mukaisesti viiden (5) vuoden välein.

Kemin ilmanlaadun yhteistarkkailu toteutetaan asetuksen mukaan tarvittaessa tiheämmin, jos ilman epäpuhtauspitoisuuksissa tai niihin vaikuttavissa toiminnoissa tapahtuu sellaisia merkittäviä muutoksia, että ilmaa kuormittavissa päästöissä tapahtuu lisääntymistä.

Outokumpu Chrome Oy Kemin kaivos on mukana vuonna 2026 toteutettavassa Kemin ilmanlaadun yhteistarkkailussa (= ilman epäpuhtauksien mittausta), jolloin Kemin yhdyskuntailmasta mitataan PM10-, PM2.5- ja TRS-pitoisuuksia,.

Outokumpu Chrome Oy Kemin kaivos ei kuitenkaan ole mukana vuonna 2026 toteutettavassa Kemin bioindikaattoritutkimuksessa, jolloin männyn neulasista määritetään rikkiä, koska kaivoksella on oma bioindikaattoritutkimus sammalmenetelmällä.

Kaivoksen luontovaikutuksia tutkittaessa sammalmenetelmä on edelleen käyttökelpoinen ja indikoi hyvin kaivokselta ympäristöön leviävää pölyä paremmin kuin männyn neulaset.

Annettavassa ympäristölupapäätöksessä kaivos tulisi velvoittaa tekemään bioindikaattoritutkimus sammalilla jatkossakin.

Jos kaivokselle määrätään ympäristöluvassa velvollisuus tehdä sammalten bioindikaattoritutkimus jatkossakin määrävuosin, ei kaivosta ole tällöin perusteltua enää velvoittaa osallistumaan Kemin bioindikaattoritutkimukseen.

Jos kaivosta ei ympäristöluvassa velvoiteta jatkamaan bioindikaattoritutkimuksia sammalilla, on perusteltua, että kaivos on tällöin mukana myös Kemin bioindikaattoritutkimuksessa.

Lopputoteamuksena Kemin ilmanlaadun yhteistarkkailusta, joka pitää sisällään siis ilman epäpuhtauksien mittauksen ja bioindikaattoritutkimuksen, todetaan, että Lapin ELY-keskus koordinoi ja valvoo sen toteuttamista, jotta molemmat tutkimukset täyttävät lainsäädännössä (Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta 79/2017) ja muussa ohjeistuksessa (esim. SFS-standardi 5669) edellytetyt laatuvaatimukset samoin kuin PSAV:in ympäristölupapäätöksissä toiminnanharjoittajille annetut määräykset olla tietoisia toimintojen ympäristövaikutuksista ja niiden seurannasta.

Ympäristölupapäätöksessä tulisi määrätä, että kaivos jatkaa edelleen ympäristövaikutusten seurantaan Iso-Ruonaojassa ja Kattilalahdessa, joihin kaivoksen vedet lopulta purkautuvat.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus. Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.

Kaupunginhallitus 26.05.2025 § 209
249/00.04.01/2025

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus yhtyy ympäristöjaoston lausuntoon ja antaa sen lausuntonaan Pohjois-Suomen Aluehallintovirastolle.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti yhtyä ympäristöjaoston lausuntoon ja antaa sen lausuntonaan Pohjois-Suomen Aluehallintovirastolle.